

Mouchy a Afra
lolkemotravají
z pusa od Merči
chutná sladice

„Útulek pro koně? Tak to je hned za lesem, kde končí asfaltka. Jsou tam stáje a velká ohrada, kde se zrovna pasou, to nemůžete minout,“ vysvětluje nám kluk na kole. Je úmorné srpnové vedro a všudypřítomné mouchy nám lezou i do očí.

Naděje pro koně

Tři psi, kteří sňeží vjezd na farmu v Osírně-Hrabové, vzrostli menají náš příchod jen pohybem hlavy. „Jak to, že nebládníte?“ pokání je v žertu duše útluka Markéta Fábíková. Černá fenka Beruška, která si právě dala osvěžující lázeň v potocích, se má přátelsky otře o nohy a pokropí mě spráskou vlažných kapek. Tahle psi smečka k útluku patří stejně jako tři koťátka nalezená v popelnici.

My jsme ale přijeli hlavně kvůli koním. Nemocným, starým a „nepočetným“, o něž se jejich majitelé nestarali, neuměli nebo nemohli starat. Jejich služba člověku byvá zpravidla

potupně a nezaslouženě odplacena směrem na jačkářů. Na farmě pana Emila Moudrého, bývalého sportovce a trenéra, jich našlo azyl zatím šest.

Vendulka se uzdravuje

„Tak tohle je Vendulka, náš nejnovější a nejzávažnější případ,“ představuje nám Markéta hnědou kotýlku zahalenou v sítí proti hmyzu. 16letá Vendulka přišla do útluku 31. července. Všechna čtyři kopýtka má v sálrovém obvodu chráněném pánskými ponožkami a opatrně na ně naškapeje. Vendulka je sotva týden po operaci

Když mi Markéta ukazuje snímky jejich kopýtek před operací, je mi nanebe. Nejen proto, že se podobala spíš lyžím než kopýtkům, jak byla přemouřá a zatuhlá. Byla zasažena hnilobou, jedno pesko k řinula se z něj krev. Bylo mi nanebe hlavně z toho, že někdo mohl něco takového svého koni udělat. „Máhl jsem jí daroval mamou po dvanácti, ale ještě že tak. Měhl nechat Vendulku umřít, ale neudělal to. Péče o koně pro něj byla záležitost příliš velké sousty. Nezdálo se, někteří lidé své možnosti přece,“ tvrdí Markéta polehčující oku-

lost a dodává, že hned po operaci Vendulku navštívil a dokonce slíbil, že na ni bude přispívat.

Dorvíkám se, že na všech kopýtech má Vendulka pravděpodobně takzvanou rakovinu, zanedbanou hnilobu kopýtek. Může dojít až k „vyzutí“ kopýta a obnažení kopýtké kosti, zvíře pak umírá na otravu. Kdyby se hrozila nervová kořka,

Koně mlčí, i když trpí

psychické zhoršení z bolesti. „Hekala bolestí. Jinak koně mlčí, i když velmi trpí. Veterinář jí urychleně podal injekci. Udělal pro její záchranu všechno, odstranil přebytečnou tkáň, masa-

Tak to je Vendulka. Operace dopadla kupodivu dobře a podle posledních informací se kopýta hojí

Za leskem z oplácení láskou

Merouletní kamarádi Nero a Bohoušek

Markéta Esbitová s třináctiletým Mišou

dí antibiotik a nekopyta dostala silné podkožky.

Markéta nám vysvětluje, že hnilobekopy se dříve pašovali na stádu společně léčba dřevěným dehtem, modrou skalnicí a vysokými dávkami vitamínu B, který podporuje růst zdravé rohoviny. I zdravá kopyta je však třeba každých 6 týdnů ošetřovat a strohovat. To ovšem nebyl Venduškův případ.

Koně se také milují

Venduku zanechávají v Petříně pečiči. Tu jí ještě postříká repelentem a namáže ji uší indukcí. S Markétou teď jdete na pastviny navštívit pět dalších obyvatel útulku. Prohánějí se to vstřímnými koňmi, kteří své majitele mají a na farmě pana Moudrého jsou pouze zastávkou.

Jako by věděli, že koně z útulku potřebují lásku a přátelství. Tak třeba řešák Nero si vzal pod ochranu osmičlonoštrácula Bohouška, který je mu zcela oddán. Kam jde Nero, tam i Bohoušek. Občas se lakomně dotknou hlavami. Bohoušek žil v chlévě vedle krávy. Chvilí přede dnem trávilo, než začal vonět jako kůň, pobyt s kravou se goděpsal i na jeho tělesném pachu.

Bohoušek má vrozenou nemoc dědičnou na hmyz, která se stejně jako u lidí dá úspěšně tlumit. „Alergický zvířátko. T já mám takového koně. Jako noční hříbě měl jít na jatka, což mi připadalo na hlavu postavené, tak jsem si ho okamžitě koupila,“ dodává Markéta.

Třináctiletého Měšouštrácula darovala a byla to Mišou a poslední šance, jinak by ho nemohlo uplatit. Má vrozenou deformaci páteře a už ve třech letech se pro něj jen těžko hledalo využití. Největší problém však byla důstojná usměrňování dýchacích cest. Byl to bojácný kůň, nebyl zvyklý na život ve stáde. Měl strach z volného prostoru a poprvé na pastvě se cítil úplně zraněný. Teď bojuje o první místo ve stádu, spokojeně se pase s „holkami“, miluje kobylku Lindu a má se k světu.

V útulku až do smrti

Cerou přokrevnost Fifi daroval útulku její majitel. „Byl to starý pán a už se o ni nemohl starat. Jeho vnučka ji však pravidelně navštěvuje.“ Markéta zdůrazňuje, že pomáhají nejen koním, ale i lidem, kteří o koně nemůžou z nějakého důvodu pečovat. Čiperná a temperamentní veterinářka Fifi (bylo jí 20 let) je na jedno oko slepá. Nijak se tím neztrápí, do výběhu chodí ráda a kravazdí se s Arkou.

Alka je zvláštní případ. Pořádá z Počeska a rok stávil v útulku v Žiřetech u Dvora Králové, kde ji zachránili život a intenzivně léčili antibiotiky chronicky zraněná žil. Věřila, že dívka veterináře Václava Petra, se do Alky dostane zamilovala a nechtěla kvůli ní ani na tábor. Trávil s kobylkou celé dny a vůbec nechtěl připustit, že by si ji měli odvézt noví majitelé.

Apak je tu Měšouštrácula Aida. „Byla skvělá na přečkání a pokračování ušila, respektive zadržela.“

I z kůňka proti hmyzu je svůj krásný, protože v útulku zachraňují koním život

ky. Je klidná a hodná, ale má problémy s kůňkou. Zůstane u nás až do konce.“ Ten se možná už neodvratně blíží, protože Aidin stav se navzdory péči zhoršuje. Má velké bolesti a zřejmě nezbude než ji uspat.

Proč museli zemřít hladově?

Na průhřev okamžik se stádní soudši stáda. Koně mě obklopují ze všech stran, frkají a pošuchují mě hlavami. Děvčata, která tu pomáhají, je rozbitější – ne ze strachu, že by mi snad ublížili, jen radostí z pohybu, z leta a z kůň, protože co je krásnějšího než kůň cvičající po rozkřídle pastviny? Vzdach tu voní koňským potem a trávou.

Idyla skončí, když sám Markéta vypráví příběh dvou koní z Moravského Berouna, kteří zemřeli hladově. „Po ohledání stáje přivoláním veterinářem nebyly v objektu nalezeny žádné stopy po krmivu.“ Lidé z okolí otčeho zoufalých koních věděli, našli jim do bílého výběhu písku, protože koně okusovali trávu.“

Zabránit zbytečnému trápení koní, to je cíl občanského sdružení Naděje pro koně, které letos v květnu založili tři radlenci: majitel firmy

Emil Moudrý, jeho přítelkyně Marta Domesová a Markéta Fabřková. Paní Marta pracuje v ústavu pro postižené děti v Ostravě-Muglínově, kde se stará o koně pro hipoterapii. Vystupuje v příli divotě ráno, pracuje na farmě, pak jede do zaměstnání, a když se vrátí, zase se stará o koně. Také Markéta se věnuje práci v útulku až po zaměstnání. Má tu starosti hlavně administrativní, kontakt se sponzory a úřady.

Emil Moudrý je od rána do večera v jednom kole, a protože právě přivezli oves, nedá si s námi ani kafe. A to ho ještě trápi záda (i v tomhle vědu nosí pás). „Sponzory jsme sami sobě, ale jsem rád, když někdo pomůže,“ říká z přívětivou tváří. „Lidé přijdou podívat se na koně, dají nějakou kofinu a zase jdou po svých.“

Transporty: utrpení bez konce

„Prosíme, nebudte slepi k utrpení koní!“ vyzývají veřejnost zakladatelé útulku. „Koně odkoupíme za jateční cenu, protože čím nižší cenu zaplatíme, tím víc prostředků zůstane na záchranu jiného zvířete. Koně lze také darovat a podle možnosti na něj třeba i přispívat. Pro útulkové koně hledáme nové majitele, ale pokud o ně není kvůli zdravotnímu stavu či vysokému věku zájem, mají u nás zajištěno klidné dožití.“

Nevyřešený problém je utrpení koní z transportů. „Zachránit takového koně není jednoduché. Jedná se o tranzit přes naše území a koně jedou v zaplombovaném vagoně. Prodávajícím jsou polští zemědělci, kupujícími italská, případně balkánská jatka. Jediná cesta jak zabránit transportům jsou protesty, ale problém se stejně nevyřeší. Nešlo by se jít jinou cestou,“ vysvětluje Markéta neutešenou situací.

Naděje pro koně však existuje a záleží jen na nás, zda budeme k jejich osudu lhostejní, či ne.

DAGMAR MORENOVÁ
Snímky DRAHOŠLAV RAMÍK